

Lahja vsak dan ob 3^a pop.
razen nedelj in praznikov.

Mesečna naročnina:
za Ljubljano . . . Din 10—
po pošti 12—
za inozemstvo 22—

Oglasi po tarifu.

LJUDSKI DNEVNIK

Glasi Narodne Ljudske Stranke.

Nefrankiranih pisem

ne sprejemamo. — Pismenim
vprašanjem je treba priložiti
znamko za odgovor.

Poštno čekovni račun št. 13235.

Uredništvo: Breg, 12. II. nadstr.
Telefon št. 119.Uprava: Sodna ulica št. 5.
Telefon št. 423.

AVTONOMISTI POZOR!

Kdor pazno zasleduje sodobne dogodke, tako na političnem kakor tudi na kulturnem, socialnem in gospodarskem polju, tega navdaja upravičena skrb za bodočnost. Strašna demoralizacija, korupcija, sebičnost, pohlep po materialnih užitkih — vse te človeške slabosti so se razpasle po vsej strukturi človeške družbe ne le pri nas, temveč po celi Evropi in nedvomno tudi izven njenih meja. Povsod se pojavlja nezadovoljstvo z današnjimi razmerami, povsod iščejo sredstva, ki bi privedla do izboljšanja že skoraj neznosnih razmer, ki tlačijo človeštvo. Eni vidijo prvotni vzrok za te razmere v svetovni vojni, ki je razgibala najnižje človeške instinkte in strasti, drugi pripisujejo krivdo kapitalizmu, tretji zopet pomanjkanju resnične demokracije v današnjih državnih sistemih in ne manjka niti teh, ki pravijo, da je vsemu krivo to, ker vlada sedaj na svetu — demokracija.

Kakor ni enotnosti v mišljenju glede izvorov, iz katerih je prišlo do nedostatkov in zineh, tako ni niti enotnosti v mišljenju glede sredstev in smeri, po katerih bi prišli k izboljšanju razmer. Eni vidijo izboljšanje v raznih političnih sistemih in socialno-kulturnih idealih, drugi zopet v uveljavljanju diktatorske volje, pa vse do kolektivizma in anarhizma, od kapitalizma pa do fašizma in boljševizma.

Na eno se ponavadi pozablja, na ono, kar je najvažnejše in kar smo mi v našem listu že ponovno povdarili: na poštenost, ki je predpogoj za ozdravljenje sveta. Pozablja se, da je dana možnost za izboljšanje razmer na narodnem, političnem, gospodarskem, kulturnem in socialnem polju šele tedaj, če se bo uveljavila povsod poštenost, in zmisel za resno ljudsko delo.

Večkrat slišimo, da bo ta ali oni pristaš avtonomije pri predstojecih volitvah volil SLS. Svoje stališče utemeljuje tako-le: SLS sama po sebi mu sicer ni prav nič všeč, tudi ni klerikalec, hoče pa avtonomijo; ker pa jo hočejo tudi klerikalci, bo šel z njimi. Navidezno logičen odgovor, ki pa temelji na popolnoma napačni informaciji o stanju razmer.

Ne homo danes lomili kopja ne za ne proti avtonomiji, niti ne razpravljali o njenih dobrih in slabih straneh in njeni praktični izpeljavi. Pokazati hočemo samo, kaj je SLS avtonomija in kakšni so izgledi na uveljavljanje avtonomistične ureditve naše države po klerikalcih.

Vsako se spominja, da je bila SLS po prevratu strogo centralistična in da ni nobeden poprevratnih klerikalnih voditeljev nikdar znil niti besedice proti centralizmu. Te svoje centralistične smeri so se držali ves čas, dokler so bili na vladi in v tem času so strašno hiteli, da so odpravili, uničili ali centralizirali vse, kar je bilo v Sloveniji avtonomnega. Čemu tudi danes to taje? To je popolnoma naraven razvoj iz njihove politike za časa Avstrije, popolnoma logičen sklep na njihov nekdanji „minimalni program“. Česa drugega od njih nismo pričakovali. Predaleč bi vodilo, če bi hoteli ponovno naštevati, koliko škode so s tem prizadejali slovenskemu ljudstvu. Bolj za-

nimivo pa bo, če konstatiramo, kdaj so naši klerikalci postali tako navdušeni privrženci avtonomne Slovenije. Baš v istem trenutku, ko je padla njihova vlada torej prav takrat, ko je bila zanje izgubljena možnost, centralistično vladati na ministrskih stoli v Belgradu. Takrat so začeli gristi grenki kruh opozicije. Voditelji SLS so uvideli, da je ljudstvo z njihovim vladanjem nezadovoljno, da je nezadovoljno s poslovanjem centralno izvedene državne uprave in da jih to ljudstvo ne bo več volilo in jim s tem ne več pomagalo do zopetne možnosti centralnega vladanja,

če ne najdejo gesla, ki bi vleklo. Našli ga sicer niso oni, ampak pobrali so ga drugod in pričeli vpiti na vse grlo za avtonomijo, seveda z edino mislijo, da jih bo morda to kričanje privedlo zopet do vlade v — Belgradu. Glavno jim je oblast in čim večja je, tem boljše zanje. Za resnično izpeljavo avtonomije jim je pa toliko, kot za lanski sneg.

Teza naj se zavedo vsi oni, ki hočejo v svojem navdušenju za avtonomijo okrepiti že razpadajočo SLS. Brez odkrite poštenosti tudi na avtonomističnem polju ni pričakovati izboljšanja.

Jugoslovansko-italijanska pogajanja.

Rim, 6. marca. (Izv.) Povodom jugoslov. pridržka glede vprašanja baroške luke in Delte piše „Il mondo“, da bi sedaj mogla uporabiti Italija isto sredstvo, s katerim je govorila belgrajska vlada Rimu, namreč restrukturiranje rapalske pogodbe pri društvu narodov z istočasno zahtevu po arbitraži. List trdi, da je pridržek jugoslovanske delegacije navaden manever, ki ima namen zavleči odločitev do volitev v Jugoslaviji. „Corriere della Sera“ prinaša izjavo nekega državnika, ki pravi, da vsebuje rapalska pogodba točna določila za nadaljnje postopanje in da se bodo mogla pogajanja nadaljevati kljub jugoslovanskim pridržkom. Železniški promet z Reko se ne bo mogel iz tehničnih razlogov tako dolgo vzpostaviti, dokler ne bo baroška luka pričela vsaj deloma pošlovati.

Trst, 6. marca. (Izv.) Poročevalcu „Piccola“ je izjavil dr. Rybač, da pri določitvi meja reške države ne smejo priti v razpravo politična vprašanja, ki jih je že rešila rapalska pogodba, vsled česar se imajo rešiti samo vprašanja tehničnega in gospodarskega značaja. Za jugoslovansko stališče govore rapalska pogodba, Storzino pismo in mapa, priložena pogodbi. Vzpostavitev prometa z Reko se ne more prej izvesti, dokler se ne rešijo ostala vprašanja. Nemogoče je, da bi vozili naši vlaki na Reko, dokler se ne ugotovi pripadnost ozemlja od Brajdice do Reke, po katerem teče železnica.

Sušak, 7. marca. (Izv.) Včeraj so bili naši člani paritetne komisije na Sušaku, kjer so imeli konferenco z zastopniki naših oblasti. Obstoj pričanje, da so bili napadi fašistov na Reki na naše ljudi provokativnega značaja, da bi izzvali na naši strani reakcijo, kar naj bi dalo povod za repressalije. Značilno je, da so se ti napadi izvršili po napovedanih pridržkih naše delegacije glede evakuacije Sušaka. Odgovornost za te napade nosi poslanec Giunta, ki se smatra za glavnega povzročitelja vseh fašistovskih napadov. V zvezi s temi napadi je tudi član italijanske delegacije Castelli. Tendanca teh napadov je jasna, njihov namen pa je

bil, zaplesti tudi naše obmejne straže v konflikt.

Sušak, 6. marca. (Izv.) Tu vlada veliko razburjenje radi dogodkov na Reki. Oblasti na Sušaku so pozvale vse, ki so bili napadeni, naj se javijo, da se posamezni slučajji sporoče paritetni komisiji, ker se od italijanske strani nprestano naglašča, da so napade izzvali Sušanci.

Sušak, 7. marca. (Izv.) Naša eksperta Popović ter Derocco in italijanska eksperta Testadori in Sieuranza so došli prednočnem na Reko, kjer so na licu mesta proučevali sporna vprašanja, ki so v zvezi z otvoritvijo prometa med Jugoslavijo in Italijo. Posvetovali so se tudi o vzpostavitvi osebnega prometa in o vsem, kar je s tem v zvezi. Izdelali so sporazumno podrobni načrt za morebitni promet potnikov in prtljage. Tako je rešeno vprašanje zastopnika načelnika reškega kolodvora, ki naj bi bil jugoslovanski uradnik, ter jugoslovanskega osobja na reški postaji. Sklenjeno je, da bosta vozila dva sporedna vlaka med Reko in Zagrebom. Sklepi niso obvezni, ker jih morajo prej odobriti pristojni faktorji.

Sušak, 7. marca. (Izv.) Včeraj ob 3. popoldne so se sestali na mestnem poglavarstvu zastopniki gospodarskih krogov s Sušaka in Bakra. Posvetovanja so se udeležili tudi naši delegati v paritetni komisiji — dr. Rybač, dr. Šilović in Radić ter eksperti Sigatneo, Popović in Derocco. Razpravljalo se je o vprašanjih gospodarskega značaja, pri čemur so odposlanci obrazložili želje in interese obeh primorskih mest. Konferenca je trajala dve uri, naka so se naši delegati vrnili v Opatijo.

Opatija, 7. marca. (Izv.) Včeraj se ni vršila nobena uradna konferenca paritetne komisije ter so se med našimi in italijanskimi delegati vršila samo neobvezna pogajanja o vprašanjih, ki pridejo danes ali jutri na razpravo, ko jih prouče eksperti. Pričakujejo, da se zvečer ali najkasneje jutri vrne iz Rima italijanski delegat Gentilli z navodili od ministrskega predsednika Mussolinija.

Gospodarski boj med Francijo in Nemčijo.

Angleška kontrola francoskih transportov.

Berlin, 6. marca. (Izv.) Iz Essena poročajo, da Angleži prav natanko kontrolirajo francoske transporte, ki pridejo v francoski pas. Angleški

častniki stražijo dan in noč in strogo pazijo, da transportov ne vodi francosko osobje. Transporti ujetnikov se ne puščajo preko britanskega pasu. — Prometni položaj se je v splošnem malo izpremenil. Dose-

daj so Francozi odpeljali jako pičlo število vlakov s premogom. V treh tednih februarja je šlo čez mejo skupaj samo 1700 vagonov. Predvčerajšnjim je odšlo v Francijo samo 27 vagonov. — V noči od nedelje sta dva francoska vojaka napadla nekega nemškega meščana v Eyhofu ter mu pobrala zlato uro in 45.000 mark gotovine. V isti noči je neko francosko poveljstvo zasedlo policijski revir na Berlinski cesti v Essenu. Nekega v isti hiši stanujočega sodnega uradnika, ki je hotel v hišo, so Francozi ustrelili.

Francoska carinska meja. Zmede na železnici. Nemški odpor močan.

London, 6. marca. (Izv.) Düsseldorfski poročevalec »Daily Chronicle« piše: Francija je napravila carinsko mejo od holandske do lorenške meje in ako hoče kaka angleška tvrdka poslati blago v nezasedeno Nemčijo, tedaj se to lahko zgodi samo, ako Francozi dovolijo in ako se Franciji plača carina. Med alliranci je tak položaj dražljiv. Poročevalec nadaljuje: S francoskega stališča ni bil položaj v splošnem nikdar tako temen kakor je sedaj. Francosko-belgijska železniška uprava je napravila še večjo zmedo nego je kdaj bila. Francozov nikdo ne podpira, vse je proti njim. Nemška organizacija odpora je boljša nego prej.

Vprašanje zastran reparacijske vsote v angleški spodnji zbornici.

London, 6. marca. (Izv.) V spodnji zbornici je Lambert vprašal, če je Nemčija kako sporočila, da ne sprejme reparacijske vsote, ki jo je predlagal Bonar Law, ali če so bili Nemci izza januarske pariške konference glede tega vprašanja v zvezi z britansko vlado. Bonar Law je odgovoril, da ne.

Angleško mnenje o zasedbi južnonemških mest.

London, 6. marca. (Izv.) „Daily Telegraph“ poroča, da se angleški krogi nagibajo mnenju, da je francoska zasedba Darmstadta, Karlsruhe in Mannheima zamah k zasedbi Monakovega, ki ga francoski vojskovodje imajo za glavno središče poživljanja vojaškega duha v Nemčiji. Pohod na Monakovo smatrajo Francozi že dolgo za lažji nego pohod na Berlin.

Ameriški zasedbeni stroški.

Pariz, 6. marca. (Izv.) O današnji drugi seji konference za ureditev ameriških zasedbenih stroškov je bil izdan tale uradni komunikat: Komite za stroške zasedbenih armad je svoje delo nadaljeval. Različnih vprašanj, ki jih ima problem povrnitve izdatkov ameriški vladi, komite še ni do konca pretehtal.

Neredi v Essenu.

Essen, 6. marca. (Izv.) Kakih 100 oseb je skušalo oplentiti neko slaščičarno. Francoska patrola in mestni ognjegaseci so zopet vzpostavili red. Več oseb je bilo aretiranih.

Naša skrinjica (NLS) v volivnem okrožju Ljubljana—Novomesto (dežela) je tretja — 3.

PREPOVEDAN SHOD KOMUNISTOV.

Niš, 7. marca. (Izv.) Predsnočnjem bi se imel vršiti v kavarni Vidjelić velik shod komunistov, ki ga pa je policija prepovedala. Zborovalci so se mirno razšli in ni došlo do incidentov.

NOVA ROMUNSKA USTAVA.

Beograd, 7. marca. (Izv.) Romunska vlada je predložila parlamentu načrt nove ustave, po katerem pa bi bile narodne manjšine zelo prizadete. Novi načrt je zbudil skrb v naših političnih krogih, ki se boje za naš življenj v Romuniji.

PRETEP MED ORJUNAŠI IN VELESRBI

Pančevo, 7. marca. (Izv.) Predvečerašnjim je napovedala srbska stranka v Pančevu svoj shod. Istočasno je imela zborovanje tudi nacionalistična mladina, na katerega so došli tudi delegati Orjuna iz Novoga Sada. Nacionalisti so razbili shod srbske stranke, pri čemer sta bila dva člana srbske stranke ranjena.

OBSTRUKCIJA V ČESKOSLOVAŠKEM PARLAMENTU.

Praga, 6. marca. (Izv.) Poslanska zbornica je pričela danes razpravljati o zakonskem predlogu glede zaščite republike. Pričetkom se je došlo do burnih prizorov. Nemški socialni demokrati in mažarski poslanci so po svojih izjavah zapustili zbornico. Ko je zbornica prešla na dnevni red, so pričeli komunistični poslanci izvajati hrupno obstrukcijo ter razbijati po mizah. Več komunističnih poslancev je bilo od seje izključenih ter jih je parlamentarna straža odstranila iz dvorane. Predsednik Tomašek je moral radi neprerušanih hrupnih prizorov seje večkrat prekiniti.

JUGOSLOVANSKO-ITALIJANSKA TRGOVSKA POGAJANJA.

Rim, 6. marca. (Izv.) Včeraj so se tu pričela pogajanja o italijansko-jugoslovanski trgovski pogodbi.

ITALIJANI VABIJO INOZEMCE NA SVOJE ŠOLE.

Rim, 6. marca. (Izv.) Ministrski svet je dovolil štipendije inozemskim obiskovalcem italijanskih visokih šol za umetnost ter priznal vsem inozemskim obiskovalcem italijanskih šol davčno prostost. Nadalje je odločil, da se priznajo spričevala o učni usposobljenosti, dobljena na nemških srednjih šolah in po 3. novembru 1918 na avstrijskih vseučiliščih, po nostrifikaciji na vseučilišču v Padovi. Končno je bilo sklenjeno, da se ustanovi v Pazinu 18 prostih mest za slovanske otroke iz Julijske Benečije, v Zadru pa 40 prostih mest za slovanske deklice.

NOVI PRAVOSLAVNI METROPOLIT NA POLJSKEM.

Varšava, 7. marca. (Izv.) Pravoslavni snod, ki zboruje že več dni, je izvolil za naslednika umorjenega metropolita volniškega nadškofa Dionizija.

VPRAŠANJE VOJASKE SLUŽBE V FRANCOSKEM SENATU.

Pariz, 6. marca. (Izv.) Senat je pri posvetovanju o kontingentu re-

krutov odklonil predlog o zvišanju vojaške službe na 2 leti, kakor tudi predlog o enoletni vojaški službi. Min. predsednik Poincaré smatra sprejetje 18 mesečne vojaške službe za vprašanje zaupnice vladi.

NEMŠKI PARIŠKI POSLANIK UMRL.

Monakovo, 6. marca. (Izv.) Nemški pariški poslanik dr. Mayer je včeraj na tukajšnji kliniki umrl.

Politične vesti.

+ **Dr. Brejc kot odvetnik.** — Pred 22. leti je zastopal dr. Jančko Brejc dr. Šusteršiča v neki pravdi in jo je zgubil. Sedaj pa izrablja dotično zadevo za to, da sramoti svojega bivšega klijenta, od katerega je bil sprejel za svoje zastopstvo lep ekspanzar. V vseh civiliziranih državah, koder obstoji organiziran odvetniški stan, velja, da je tako početje v ostrem protislovju z ugledom in častjo odvetniškega stanu. Daleč je padel nekdanji predsednik slovenske vlade v slepi skrbi za svoj mandat!

+ **Silno nevaren mora biti dr. Šusteršič** klerikalnim kandidatom, ker se najde v današnjem „Slovenec“ nič manj kot osem lažljivih notic proti Šusteršiču, ki kakor pravi, „prav gotovo ne bo izvoljen.“ Čemu torej tako razburjenje?

+ **Dr. Šusteršič objavlja** svoje lastne duševne proizvode pod firmo „župnika“, piše „Slovenec“. To je zopet prav debela laž. Izjavljamo, da še nikdar nismo priobčili pod duhovniško firmo nekaj, kar bi ne bil spisal duhovnik. Pač pa smo nekajkrat župnikovo firmo črtali, ker se nam je iz gotovih razlogov zdelo primernejše. Dalje trdi „Slovenec“, „da je bil Šusteršič skozinskozi habsburžanskega mišljenja do internacije rajnega ekscesarja Karola na Madeiri, kar dokazujejo njegova pisma prijateljem v domovino.“ To je vrhunec podlosti, ki jo je zmožen pač le „Slovenec“. Imamo nebroj pisem od dr. Šusteršiča, ki kažejo vso drugačno ljubezen do domovine, kot je izdajalska domovinska ljubezen esesesarjev. Gospodje, ki morajo vedeti, kje se nahaja tako pismo, kot ga podtikajo dr. Šusteršiču, naj pridejo ž njim na dan. Če ne bo nihče izpeljal versko-nravnega prepoveda naroda, ga bodo klerikalci s svojo moralno propalostjo.

+ **Plačani hujskači.** Pod tem naslovom piše „Slovenec“ tudi tole: „Znano je, da so Šusteršičevi agitatorji plačevali podpise za njegovo kandidatno listo, ker bi sicer podpisov ne bili dobili. Znano nam je, že več slučajev. Navedemo samo enega: Šusteršičev agitator je ponujal nekemu našincu 15.000 K za podpis

kandidatne liste. Ko se značajni možni dal podkupiti, se mu je stavila ponudba 20.000 kron, ki pa jih je tudi odklonil. Če želi dr. Šusteršič imena, smo mu na razpolago!“ Prosimo „Slovenca“, da nam kar javno pove tista imena, ki so mu znana in nam jih stavlja na razpolago. Sploh bi prosili gospode, da opustijo namigavanja, ampak da pridejo kar s fakti na dan. Nam se sicer stvar predolgo vleče. Spominjamo samo na slučaj „Slovenčevega“ reptilienfonda v zvezi z g. proštom Kalanom. Če bi bila „Slovenec“ in „Domoljub“ takrat prišla kar z dejstvi, bi bila stvar končana veliko hitreje, kot je bila z namigavanjem. Takrat so tudi začeli gospodje nekaj namigavati, za kar jim je danes silno žal, ker sino postavili njihovega uglednega poglavarja na laž. Isto usodo bodo delili še večkrat. Toraj še enkrat: gospodje, pogum in s „slučaji“ na dan!

+ **Poziv Šusteršiču** pošilja „Slovenec“ in pravi, da ponuja dr. Šusteršič ljudem denarja, če mu preskrbi kdo toliko in toliko glasov. Zopet podla laž kot sploh vse, kar „Slovenec“ piše o dr. Šusteršiču. „Slovenčeve“ junake nujno prosimo, da nam navedejo ime dotičnika, ki mu je dr. Šusteršič ponujal denar. Prosimo jih pa tudi, da ne bodo po svoji navadi strahopetno obmolknili, da se lahko pogledamo v belino očesa.

+ **Grozilna pisma** od strani esesesarjev dobiva naše uredništvo. V pismih groze, da bodo nastopili s skrajnimi sredstvi proti nam, če takoj ne zapustimo dr. Šusteršiča. Enaka pisma dobivajo tudi naši gg. župniki iz kamniškega okraja. Natančnejša pojasnila bi lahko dal gospod poslanec Brodar, kaj ne? Mi se seveda takim pismom smejemo, ker esesesarje dobro poznamo, da je pri njih vse le na papirju, bodisi obljube, bodisi grožnje. Daleč bi prišli, če bi se bali esesarskih groženj. Sicer smo pa na razpolago gospodom vsak dan v uredništvu, da nas ne bo treba iskati zvečer po skritih temnih ulicah, kakor je zagroženo v enem omenjenih pisem. Širša javnost pa lahko sodi, koliko je vredna „kato-

liška morala“ klerikalne stranke. Političen klerikalizem je naše sicer dobro ljudstvo naravnost podivjal, tako da danes ni več nobene razlike med klerikalnimi katoliki ali pa brezverskimi boljševiki. Ni izključeno, da so prvi slabši od slednjih.

+ „Slovenec“ je menda mnenja, da je lajna bolj kalofonična kot trobenta. O stvari bi se dalo seveda prepričati. Mi nismo ne za eno ne za drugo. Upamo pa, da bo „Slovenec“ počasi le še prišel na kak blagoglasen instrument, kakršnega sino mu že zadnjič priporočali. Če je v zadregi, ker mogoče gospodje nimajo posebno razvitega posluha, jim svetujemo, da se tozadevno obrnejo do svojega glasbenega kritika.

+ **Kako naj označimo „Slovenčeve“ laži?** Današnji „Slovenec“ piše: „Šusteršič je šel v Belokrajino v spremstvu agitatorja dr. Novačana, tajno seveda, kakor prej v Borovnico. Svojo polomijo pa potem slika kot sijajne shode, čisto enako kakor radikali. Mož se pač opravičeno boji, kakor se je bal v Borovnici, kjer je njegov zaupnik že tedne prej s piščajo zasigural shod.“ Prva laž je, da je šel dr. Šusteršič v Belokrajino v spremstvu dr. Novačana, ki ga sploh ne pozna. Druga laž, da je šel tajno. G. tajnik dr. Kulovec bo že vedel, da stvar ni bila tajna, saj je poslal za dr. Šusteršičem v Črnomelj ustanovitelja narodno socialne stranke v Ljubljani, poznejšega radikalca in sedanjega klerikalca Radeščka. V koliko je bila stvar tajna v Črnomlju, so pakazali Črnomeljčani, ki so napolnili obširni salon Laknerjeve restavracije. O tretji laži radi Borovnice smo pa že govorili in bi bilo odveč, če bi izgubljali še danes kako besedo. Gospode seveda naši uspehi silno jeze — nam pa je njihovo togotenje v veliko zabavo. Tako pride vsak na svoj račun.

+ **Zakopan zvon.** „Slovenec“ je poročal, da so imeli v Srednji vasi pri Senčurju v cerkvi sv. Katarine star zvon, s katerim so pobožni romarji pozvali in prosili sv. Katarino za pravi razum in pamet. Pravijo, da je ta imenitni zvon zakopal cerkvenik med svetovno vojno v svoji hiši, da ni za to nihče vedel in da so ga šele sedaj slučajno našli. — Mi ne razumemo, da je šel cerkvenik zakopat zvon v času, ko so ga esesarji najbolj potrebovali in bi z njim lahko izprosil „pravi razum in pamet“, ko so odločevali usodo slovenskega naroda. Menda je je z zvonom zakopal cerkvenik tudi pamet esesarskih voditeljev, ker jo v letih 18 in 19 niso prav nič imeli.

+ **Dr. Brejcu zelo želijo Črnomeljčani,** da bi tam napravil shod. Mi apeliramo na g. Brejca, da tej skromni želji Črnomeljčanov ugoditi.

+ **Komunisti podpirajo v volivnem boju dr. Korošičeve agitatorje.**

»UGLEDNI RADIKAL.«

Izviren interview.

Volitve same na sebi so dobra stvar, če zmagajo esesesarji. Žalostno je le, da se ob taki priliki preveč vnamajo strasti in da se dela velika krivica esesesarjem. Naj bi si vendar vse stranke vzele zgled na esesarjih, ki ostanejo v vseh okoliščinah mirni in pravični. Pravica je pa glavna stvar, kajti „Justitia regnum fundamentum“.

Nihče ne sme pozabiti, da smo kraljevina, dokler ne pridejo na vrh republikanci. To si mora zapomniti tudi g. Beltram, ki dosledno dolži esesesarje, da niso poštene. Kako bo potem pri republiki, je pa druga stvar, o kateri bomo govorili takoj, ko bom interviewal predsednika naše bodoče SHS-republike. Danes pa še nisem na jasnem, če sem republikanec ali monarhist, ker mi SLS tega jasno ne pove. Zakaj ne, tega ne vem, prepričan pa sem, da ima za to svoje važne vzroke, kakor jih je imel tisti esesesar, ki je dobro vedel, da je krava v desni dolini, pa je šel vendar poprej gledat v levo, ker je bil skrajno previden. Previdnost je pa v politiki neverjetno važna stvar in esesles je in ostane previdna, jaz

pa žnjo, ker sem njen zaveden in načelen, pa tudi dosti dosleden pristaš. Kdor mi tega ne verjame naj pomisli, da nisem bil še niti v polovici obstoječih strank. Toda strasti so razvnete, veliko razburjenja in sovražstva je sedaj na svetu. Jaz pa stojim dosledno na stališču gospoda Beltrama, ki izključuje vsaktero sovražstvo. Tudi razum Šusteršiča ne sovražim sploh nikogar na svetu. Šusteršiča sovražiti je pa od višjega eseslesa izrecno zapovedano. Da se pa moje sovražstvo ne razširi še na Beltrama in druge osebnosti, glede katerih višji esesles ne govori tako jasno, in da se vsled tega preveč ne razburim, kar mi je tudi zdravniško prepovedano, sem šel spat.

Iz tega moralno in fizično zdravega spanja sem se zbudil, ko je počila bomba o uglednem radikalni, ki „Slovenčevemu“ poročevalcu v Beogradu daje dragocena poročila o podkupljanju dr. Šusteršiča po očetu Pasiću in podpisovanju zavezniških pogodb med radikali in Šusteršičem. Ta bomba me je prebudila, ne samo radi detonacije, nego tudi, ker je — dišala ali, da povem odkrito, v elegantnem esesarskem slogu, ker je smrdela, in sicer še precej. Bil sem moten v svojem zaslu-

ženem spanju in sem se vsedel v postelji. Z desnico sem si praskal glavo, z levico pa tiščal nos. Obojna operacija se je obnesla, a spanja je bilo konec in nisem ga mogel podaljšati do konca volilne borbe, kakor sem prvotno nameraval.

Pregledal sem vse časopise in se uveril, da Šusteršič taji. Kakor je neverjetno, je vendarle res, da se najdejo še ljudje, ki Šusteršiču verjamejo več ko samemu častitljivemu eseslesu. Za rešitev teh dobrovernih duš gre! Tako sem vzkliknil in se vseknil. Do razčiščenja situacije pelje le ena pot: Interview! Z uglednim radikalom samim moram govoriti, tako bom prišel do resnice, ki bo Šusteršiča uničila. Meni bo gotovo vsakdo verjel in ker „Ljudski dnevnik“ s hvalevredno pristranostjo sprejema moja poročila, bodo tudi vsi Šusteršičevi prijatelji zvedeli resnico in Šusteršič bo ubit — basta!

Ob šestnajstih sem že sedel na vlaku Ljubljana-Beograd in drug dan ob devetih sem že tolkel belgrajski vlak s svojimi na kveder šivanimi čevlji. Šel sem v lahno travu k dunajskemu poročevalcu „Slovenca“ in ga srečno našel ob 9.30 v postelji.

„Nocoj sem ga malo vrtil“, mi je rekel v svoje opravičenje. „Pa kaj vraga te prinese semkaj v Beograd?“

Razložil sem mu na dolgo in široko svoj namen in ga vprašal za naslov uglednega radikalca. To vprašanje je vzbudilo pri mojem prijatelju in zavednem somišljeniku nepričakovan efekt. Začel se je tako bučno smejeti, da se je tresla postelja in vse, kar je bilo pri njej in pod njo. Debelo sem ga gledal, kaj to pomeni in čakal pojasnila. Komaj pa je prišel revež do sapa, se je začel znova smejeti, vendar pa nekoliko umirnejše, tako da so se moji izgledi na pojasnilo nekoliko zboljšali. Zakaj se ta človek tako smeje? Ali ga je znabit ponoči le preveč „vrtil“ in svojo pamet „zavrtel“? Končno je vendar prišel do besede in med smehom so bruhale sledeče besede:

„Ti človek, kaj pravim človek — šolobarda... osel, prideš zaradi tega v Beograd? Kdo te je neki poslal? Saj smo še daleč od 1. aprila!“

Bil sem resnično užaljen in sem mu tudi povedal, da se tako vedenje proti žurnalistu-kolegu nikakor ne spodobi. „Ti veš, da operiram vedno le samostojno in se ne pustim od nikogar pošiljati. Prišel sem iz lastne-

Domače vesti.

»Slovenec« poroča, da je imela SLS v škofji Loki shod, na katerem je govoril dr. Marko Natlačen ter pristavlja: »Splošna sodba je bila, da tako dobro uspelega shoda v Škofji-loki še nismo imeli. Da je bil uspeh popolnejši, je zlasti pripomogel tudi komunistični govornik iz Ljubljane g. Klemenčič.« Torej priznava »Slovenec« sam, da je v zvezi s komunisti. Da je dr. Gosarjevo krilo v SLS v prijateljskem objemu z njimi že dalje časa, je znano, pričakovali pa nismo, da igrajo tudi v sedanjem volivnem boju domenjeno vlogo.

Inozemske vesti.

* **Papež obolet.** Iz Rima poročajo, da je papež obolet na hudi revmatični influenci, da pa kljub bolezni lahko rešuje tekoče pisarniške zadeve.

* **Ameriški politiki v Rusiji.** Iz Washingtona poroča »New-York Herald«, da se več članov kongresa pod vodstvom republikanec Ladda pada na informacijsko potovanje po sovjetski Rusiji, in sicer kot gostje sovjetske vlade. Popotovanja se udeležijo tudi šest senatorjev in več članov reprezentančne zbornice. Stroške nosi sovjetska vlada.

* **Mažarska se skuša približati Češkoslovaški.** Ze dlje časa se vršijo v Pragi neobvezni razgovori med mažarskimi in češkoslovaškimi državniki v svrhu dosege sporazuma in to na iniciativo Mažarov. — Povod so reparacijske obveznosti Mažarske do Male antante. Mažari se namreč boje, če bi ne spoznili v tem pogledu svojih obveznosti, da bi znala Češkoslovaška in Jugoslavija nastopiti tako pot, kot so jo Francozi nastopili napram Nemčiji v Poruhruju. — To preprečiti želi Mažarska pogodbenim potom. — Vesti o nameravanem povratku Cite na Mažarsko se ponavljajo. Govori se, da nameravajo probujajoči se Mažari v mesecu marecu Cito in njenega sina spraviti v Budapešto. Iz diplomatske strani se poroča, da namerava grof Appony nekako poravnava med Cito in Horthyjem doseči, v kateri bi Cita varovala vse pravice na mažarski prestoli, ne da bi do polnoletnosti svojega sina silila na nasilno rešitev kraljevskega vprašanja. Poravnava bi tudi omogočila povrnitev kraljeve rodbine na Mažarsko.

* **Avstrija in Nemčija.** Avstrije so do sedaj zbrali že 115 milj. kron za Nemce v Poruhruju. Poleg tega veliko vsoto v tujih valutah.

* **Število poslancev v Franciji zamnjšano.** Zborna komisija za splošno volivno pravico v Franciji je odklonila stališče vlade, da naj ostane staro število poslancev, ampak je potrdila svoj prejšnji sklep, da se število zniža za 46 poslancev.

— **87. rojstni dan pesnika Josipa Stritarja.** Nestor slovenskih književnikov Josip Stritar je praznoval včeraj svoj 87. rojstni dan. Iskrene čestitke!

— **Pašič v Ljubljani.** Ministrski predsednik Nikola Pašič se bo udeležil 11. t. m. dopoldne zborovanja Narodne radikalne stranke v Ljubljani.

— **Konferenca za vojni red.** Kakor poročajo, se bo običajna konferenca železniških uprav sosednjih držav za določitev poletnega voznega reda vršila letos v Ljubljani. Konferenca se udeležijo delegati jugoslovanske, avstrijske, italijanske in mažarske železniške uprave. Posvetovanja se prično najbrže 15. marca.

— **Umrla je gđe. Ivanka Janko,** gostilničarka v Bohoričevi ul. št. 9. Pogreb je danes ob pol 4. popoldne. N. v. m. p!

— **Grški princ Pavle,** ki je na svojem potu v Atene obolet in ostal v Belgradu, je po najnovjšem poročilu nekoliko okreval in odpotoval naprej v Atene.

— **Rojstni dan predsednika Češkoslovaške republike.** Danes praznuje predsednik Češkoslovaške republike Tomaž G. Masaryk svoj 73. rojstni dan. Ves češkoslovaški narod se ob tej priliki z globoko ljubeznijo in neomajanim spoštovanjem ter zaupanjem spominja svojega voditelja. Jugoslovani se pridružujemo željam bratskega naroda, da naj usoda še mnogo let ohrani velikega predsednika.

— **Volivni lepaki** so bili pri zadnjih občinskih volitvah nalepljeni na vseh mogočih in nemogočih mestih. Z nalepljenjem storilo se je tudi veliko škode na zidovih itd. Policijsko ravnanje razglasa, da je prilepljenje lepakov v smislu § 23 tisk. zak. dovoljeno le na krajih, ki so v to posebno določeni. Prestopki se bodo strogo kaznovali in je za morebitno škodo odgovorna poleg storilca tudi dotična politična stranka.

— **Ljubljanski akademiki** in sicer okrog 150, se peljejo v sredo na Sušak, da si ogledajo in pozdravijo novoosvojenega kraja.

— **Uniforma »Orjuna«**, ki jo je ministrstvo za notranje zadeve odobrilo, obstoji iz kalpaka z državno kokardo, modre srajce, sivih hlač in pasa, čez ramo pa iz jermena za orožje.

— **Nasilni tihotapeci.** Na Jesenicah je aretirani finančni pripravnik Haradža nekega tihotapeca, kateremu so pa njegovi tovariši priskočili v pomoč in Maradžo nevarno pretepli.

— **Celjska kronika:** Sam o m o r. V petek 2. t. m. ob 1/2 23. uri se je ustrelil g. Vinko Zurman, dimnikarski mojster v Celju. Isti večer je bil še v veselju družbi v hotelu »Balkana«. Prišedši domov je zaklenil družino v stanovanje, on sam pa je šel v klet, kjer se je na stopnicah ustrelil v glavo. Mož je bil precej trdne narave in ni takoj podle-

gel. Ko so domači zaslišali strel so poskakali skozi okna ter našli očeta nezavestnega. Po zdravniškem nasvetu so ga prepeljali v bolnico, kjer je v nedeljo 4. t. m. umrl. Vzrok samomora ni znan. — **Aretacija.** V Šmarjeti pri Celju so aretirali hlapca Antona Ovcar, kateri je poneveril svojemu gospodarju Francu Čaterju raznih predmetov v vrednosti 4000 K. — **Zavarovanje kovaških mojstrov.** V nedeljo 4. marca se je vršilo zborovanje kovaških mojstrov v Celju v dvorani hotela »Pošta«. Udeležba je bila prav povoljna, znak zanimanja za združništvo. Sklenilo se je ustanoviti kovaško združenje za politični okraj Celje, Brežice, Konjice in za sodne okraje Soštanj, Rogatec in Slovenjgradec. Proti taksi za vozove in osemurnemu delavniku pa se je energično protestiralo. — **Koncert.** Celjsko občinstvo z velikim zanimanjem pričakuje klavirski koncert, katerega bo priredil g. Anton Trošt in njegova soproga ga. Claire Trošt-Fiedler dne 10. marca v mali dvorani hotela »Union« v Celju. Dosedaj je še vsaka tukajšnja prireditelj priljubljenega umetnika in njegove družice sijajno uspela. — **Shod SKS.** Dne 4. t. m. se je vršil v celjskem Narodnem domu shod »Samostojne kmetijske stranke«. Udeležilo se ga je obilo število občinstva. Nastopilo je več govornikov med njimi tudi bivši minister Pucelj. — **Mestno gledališče v Celju.** Dne 3. marca se je vprizorila Schönherrjeva tragedija »Otroška tragedija«. Igralci so se izvrstno uživali v svoje vloge. Igralo je še dovršeno. Gledališče je bilo popolnoma razprodano. — **Izstop iz demokratske stranke.** Veletrgovec v Celju g. R. Stermecki je izstopil iz demokratske stranke. Odložil je ob enem tudi mandat občinskega svetnika. V občinskem svetu stopi na njegovo mesto g. Iv. Ravnikar, veletrgovec v Celju. — **Francoski krožek v Celju.** V soboto 3. t. m. je priredil francoski krožek v Celju čajanok. Na programu so bila različna predavanja, deklamacije in godba. Predaval je med drugimi tudi gospod profesor Merville iz Ljubljane s sklopničnimi slikami. Godbo je vodil g. ravnatelj Serajnik. Večer je potekel jako zanimivo.

— **Celjski občini** je dovolila pokrajinska uprava za Slovenijo pobiranje 20% veselilnega davka od vsake vstopnice.

— **Mariborski socialisti med seboj.** V nedeljo so imeli mariborski socialisti shod, ki je bil zelo slabo obiskan. Konečno se je kandidat Eržen stepel z nekim delavcem.

— **Pazljiva mariborska policija.** Ko se je minister Stojadinović vračal iz volivnega shoda, je v gneči v bližini ministra posegel neki mladenič v žep po dozo, hoteč si prižgati cigareto. V tem trenutku pa je priskočilo k nje-

mu več detektivov, ki so presenečenega mladeniča trdo prijeli za roko. Potegnili so mu roko iz žepa, iz katerega pa je mesto bombe ali vsaj revolverja padla samo doza s cigaretami, ki so se pa vse raztresle po mokrem blatu. Maribor se je radi tega zopet enkrat od srca nasmejal.

— **Izpremembe v diplomatski službi.** Kralj je 6. t. m. podpisal ukaz o imenovanjih v diplomatski službi. Tajnik II. razr. Srečko Brezigar je imenovan za tajnika I. razr. v ministrstvu. Jak Nikolich, tajnika II. razr. za tajnika poslaništva v Carigradu, ataše I. razr. dr. Slavko Barle za sekretarja III. razr. našega poslaništva v Pragi, ataše II. razr. dr. Teo Vodušek za atašaja I. razr. pri generalnem konzulatu v Bukarešti, tajnik našega poslaništva v Berlinu dr. Ivan Perné za vicekonzula in gerenta konzulata v Clevelandu. Konzul Svetozar Rašič v Celovcu je imenovan za konzula v Zadru, sekretar poslaništva na Dunaju Jovan Protič pa za konzula v Celovcu. Za generalnega konzula na Dunaju je imenovan tajnik ministrstva zunanjih del dr. Laza Bajič. Dosedanji konzul na Dunaju Savič je premeščen v Belgrad kot direktor administrativnega oddelka v ministrstvu. Vicekonzul II. razreda v Kölnu Ivan Krentzer je imenovan za vicekonzula I. razr. na istem mestu.

— **Umrl je v Zagrebu profesor Stjepan Jarič,** ki je bil 28 let nastavljen na učiteljsku in pred dvema letoma upokojen.

— **Za proslavo 41. letnice** proglasa kraljevine Srbije dne 7. t. m. se v Belgradu vrše velike priprave. »Akademija nauka« ima svojo letno skupščino na kateri bo sprejet nov član dr. Žika Gjorgjevič.

— **Narodna banka v Belgradu** bo izdala nove delnice, katerih izdelavo je poverila neki italijanski tvrdki. Mi imamo v Jugoslaviji dosti grafičnih zavodov, ki so v stanu izvršiti vsa dela vsaj tako kakor italijanski. Zakaj hodimo zopet v tujino, mesto da bi služili naši domači zavodi?

— **»Vila« kraljeva jahta.** Iz Kotora v Split je priplula kraljeva jahta »Vila«, ki je bila preje last dalmatinskega namestništva pod imenom »Dalmat«.

— **Upokojitev učiteljev.** Ministrstvo za prosveto je odločilo, da se upokoje vsi oni učitelji katerih službena doba dosega 35 let. Učiteljice pa se lahko upokoje že poprej vendar se mora o vsakem slučaju posebej sklepati.

— **Novi ravnatelj drž. železnic v Zagrebu.** Za direktorja drž. železnic v Zagrebu je imenovan g. Babovič, dosedanji ravnatelj železnic v Sarajevu. Njegovo mesto je prevzel g. Peter Prokić, inženjerski polkovnik v penziji, ki je v času vojne dlje časa deloval v vojni železniški stroki.

— **Za socialno medicino.** Ministrstvo za narodno zdravje je odločilo, da se osnuje moderen inštitut za socialno medicino. Naloga inštituta bo, da se bavi z našimi zdravstvenimi prilikami.

— **Imenovanje v monopolski upravi.** Milan Pelković, načelnik upravnega

ga nagiba, da služim dobri stvari. Ali je tvoje vedenje dostojno? Povej mi naslov, za katerega sem te prosil in potem grem. Nisem prišel v Beograd burke uganjat, temveč z resnim esesarskim programom.

„Fant,“ mi odgovori kolega, „ali se tiska „Slovenec“ v Ljubljani ali v Beogradu? Ali je uredništvo v Beogradu ali v Ljubljani? Ali je vodstvo SLS v Ljubljani ali v Beogradu? Ali misliš da jaz pošiljam taka trap.... pardon, tradicionalna poročila v Ljubljano? Ugledni radikal, ki je obenem zaupnik esesala, ni nikjer drugje kot v Ljubljani. Tam ga poišči.“

„Za vruga, pravim,“ zakaj sem pa potem sem prišel?“

„To vprašanje se mi zdi zelo utemeljeno,“ mi odgovori kratko moj prijatelj. Pri tem me je motril z nekakim zaničljivim pogledom, ki je izražal podcenjevanje mojega žurnalističnega instinkta, kar me je spravilo v nemalo zadrego.

Vprašal sem ga le še za ljubljanski naslov uglednega radikala, na kar mi je odgovoril, da stanovanja ne ve, kakor sploh esesarjem niso znana medsebojna stanovanja, ker vedo, da je vsak eseslar, ki kaj pomeni, vsak dan v unionski kleti.

„Ob kateri uri?“
„Od treh zjutraj do treh ponoči“ je bil kratak odgovor.

Ob devetnajstih sem sedel v direktnem vozu Beograd-Ljubljana in drdral nazaj proti Ljubljani.

Drugi dan popoldne sem že bil v Ljubljani in delal sem na tihem svoje načrte, kako pridem zanesljivo do uglednega radikala, da dobim od njega vse, kar je javnost upravičena izvedeti.

Ob 22.30 stopim nenapovedan v unionsko klet in se ogledujem po uglednem radikalu. Videl sem samo eseslarje višjih stopinj. Bil sem v nemali zadregi, ker nisem hotel izdati svojega načrta. Malo sem pomišljal, kaj bi napravil, kar mi šine v glavo veličastna misel. Udaril sem se na čelo in rekel samemu sebi „osel“, kar ne pomeni kaj posebnega. Od samega veselja sem poskočil, tako da se je neki eseslar izpozabil in storil nekaj, česar noben pomenljivejši eseslar ne stori rad: Pogledal je od svojega kozarca in zagledal mene ter me ogovoril: „Kaj pa vi tukaj, gospod Galimatija?“ Kaj naj mu nato odgovorim? To vprašanje sem bliskoma prevahil v svoji glavi in uspeh je bil enostaven odgovor, da iščem uglednega radikala,

ki je zaupnik esesala in ki je tako krasno razkrinkal Šusteršiča. „Ta zaupnik radikal mi inponira, on je poklican voditelj naroda in ima velikanske zasluge za esesal. Zato ga častim, občudujem in obožavam.“

To sem govoril nalašč prav glasno, tako da so tudi drugi vodilni esesarji morali pogledati od kozarcev in slišati moje pomembne besede. Nato sem opazil, kako je znan in vodilni eseslar tiho pokimal, na kar se mi je predstavil kot iskani ugledni radikal. Ime bi rad povedal, a sem moral na esesarsko čast obljubiti, da ga ne izdam. Toliko pa lahko povem, da je bolj rdečkast, da nosi nanosnik in da ima svetopisemski pogled. Zadnji izraz moram nekoliko pojasniti. Njegov pogled je svetopisemski v toliko, v kolikor spominja na Judeža Iskarijota, ki je bil tudi eseslar, dasi je od takrat preteklo že mnogo let.

Prisedel sem k izvrstnemu možu, diki esesala, in najin razgovor se je kmalu živahno razvil.

„Dovolite gospod, da Vam najprej čestitam, ker ste tako krasno razkrinkali Šusteršiča. V pomirjenje moje esesarske vesti mi povejte samo eno: Kako morete dokazati, kar ste tako lepo in točno zapisali.“

„Ker imate esesarsko vest, kar me izredno veseli, Vaš ne bo težko prepričati.“

„Prosim, nikakih nespornostiljenj. Jaz za svojo osebo sem že prepričan; iščem le še orožje, da prepričam tudi Šusteršičeve prijatelje in ga tako popolnoma uničim.“

Ugledni radikal me je pogledal čez naočnike in kratko izjavil: „To me veseli.“ Potem pa me je začel kratko in jedernato izraževati: „Ali je bil Šusteršič v Belgradu ali ne?“ — „Bil.“ — „Kaj je tam delal?“ — „Nevem.“ — „Ali je eseslu kaj poročal o tem svojem belgrajskem posetu?“ — „Ne.“ — „No, kaj pa potem še hočete? Ali ni to več kot zadosti dokazov?“ — „Je.“ — „Potem ste opravili.“

V tem hipu je stopil v klet mož postave in naznanil policijsko uro, ki vzbudi v našem zavednem eseslu vselej strah in grozo. Ura zaprtije. Ta usodepolna ura je pri vodilnem eseslu na najslabšem glasu že zato, ker omejuje osebno svobodo.

„Plačam!“ pokliče v komandantskem tonu moj vodilni eseslar in ugledni radikal; natakarica priskoči z devotno skrivljenim demokratičnim hrbtičem in v moji prespoštljivi navzočnosti plača ugledni radikal

odseka monopolne uprave, je imenovan za načelnika uprave državnih monopolov.

— Direktor žum. Za direktorja žum v Zagrebu je imenovan Jovan Metlaš, za šefa žumarskega odseka isto direkcije pa Vilim Čelik.

— Ustanovitev carinske šole. Generalna direkcija carin namerava odpreti v Belgradu carinsko šolo, v katero bi se pošiljali postopno vsi mladi carinski uradniki v svrhu temeljitejših strokovnih naobrazbe.

— Nabava tobaka v inozemstvu. Samostalna monopolna uprava tobaka je sklenila na svoji zadnji seji, da ne bo več nabavljala tobaka v inozemstvu, še posebej ne iz Holandske in sicer zbog prevelike razlike denarnega tečaja. — Zdi se nam, da je bila naša monopolna uprava tobaka parkrat pošteno »nasamarjena«, in so jo holandski dobavitelji za veliko oškodovali. Posledica tega je ta sklep.

— Z nožem nad svojega šefa. V Sarajevu je aretiralo redarstvo železniškega delavca Nikola Mažuranića, ki je napadel z nožem svojega predstojnika. Ze preje mu je postal grozilno pismo, v katerem mu je pretil s kaznijo. Domneva se, da pripada Mažuranić teroristični organizaciji »Zuta ruka«.

— Število volivcev v Banatu. Na podlagi uradnih podatkov znaša število volivcev v doljem in gornjem Banatu 73.000. Volivcev je nad polovico Slovanov.

— Brezlični brzojav v Belgradu. Brezlično brzojavno službo namerava upeljati v državni ministrstvo pošte in brzojava. V Belgradu samem se namerava instalirati 10 brezličnih postaj, katere se bodo pozneje predale v zasebne roke, denarnim zavodom itd.

— Spalni vozovi. Pisarna Wagons-Lits, Ljubljana, Dunajska cesta št. 31., tel. št. 106 nam poroča, da bo v doglednem času zopet vozil spalni voz Ljubljana-Belgrad in da ima spalni voz Ljubljana-Wien, ki vozi dnevno, tudi II. razred. Nadalje se dobijo istotam znižani vojni listki za Praški velesejm, kakor tudi vsi drugi železniški vojni listki za tu- in inozemstvo. Vsa pojasnila se dobe brezplačno v pisarni, za pismene informacije naj se prilože znamke za odgovor.

— Opozorjamo na današnji oglas anončnega in reklamnega zavoda J. Zorman, Ljubljana, Gledališka ulica 2, o izdaji stenskih načrtov Ljubljane, ki so izšli v okusni in prikupljivi obliki ter se dobe po vseh trafikah za ceno Din 7.—, kakor tudi v glavni zalogi J. Zorman-ovega oglasnega zavoda, nasproti opernega gledališča.

— Čevlje kupujte od domačih tovarnen tvrdke Peter Kozina z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg št. 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Prispevajate v naše sklade!

svojih 17 četrtink vina ter odkoraka moško zavedno v kavarno Union, spremljan od suite prvovrstnih eslesarjev, samih zaslužnih mož, upravnih svetnikov in drugih koritarjev čistih rok in ugledne pobožnosti.

Rad bi se bil pridružil odlični družbi, a mudilo se mi je domu, da zapišem, kar sem slišal. Škoda bi bilo, če bi kaj pozabil. Že dolgo se nisem v tako kratkem času toliko naučil kot to pot. Res, da sem imel mnogo stroškov s potjo v Belgrad in nazaj, a kaj to! Naučil sem se dokaj velikega. Uvidel sem, da sem bil doslej šušmar, sedaj pa sem postal in o jster. Ne bo dolgo in poklicali me bodo v Izvršilni odbor eseslesa. Velik mož je vrgel svoje oko name... velik vojvoda me je opazil... dan moje lastne veličine ni daleč... Šusteršič je pa odslej popolnoma nemogoč.

Res je bila mučna pot v Belgrad, zasmehovan sem bil od svojega kolega, mogoče sem izgubil v Belgradu precej ugleda — zato pa sem si zaslužil v domovini vsaj malo koritce, ki se bo pa polagoma že zvečalo kot se je drugim. Glavna stvar je, da sem enkrat »zraven«.

Ed. Galimatija.

Gospodarstvo.

g Unifikacija monopolne uprave. Odbor monopolne uprave je na svoji zadnji seji razpravljal o unifikaciji uprave, t. j. o odpravi pokrajinskih monopolnih uprav.

g Železniške reparacije iz Nemčije. Te dni smo prejeli 25 lokomotiv in 120 osebnih vagonov. Nekaj jih dobi tudi zagrebško ravnateljstvo.

g Omejen promet v Vojvodini. V Vojvodini se je promet znatno omejil. Mnogi vlaki so ukinjeni, kar se utemeljuje s pomanjkanjem premoga in slabim železniškim materijalom.

g Znižana vozarina na avstrijskih železnicah ob priliki dunajskega velesemnja. S 15. februarjem 1923 so je vozarina na avstrijskih železnicah izdatno znižala. Ob priliki dunajskega semnja se pa poleg tega za obiskovalce semnja proti semnjski izkaznici zniža še posebej vozarina na progah avstrijskih železnic. Inozemci imajo 25% popusta na vseh vlakih, izvzemši luksuznih, in sicer za vožnjo tja in nazaj z nasledujo omejitvijo: Potnik mora pri enem uradnih prometnih uradov pokazati semnjsko izkaznico in kupiti vojni list za nazaj. Ta vojni list mu daje pravico, da se sme ob znižani vozarini voziti dne 17. ali 18. marca t. l. od avstrijske obmejne postaje dalje na Dunaj in dne 24. ali 25. marca vrniti se preko iste obmejne postaje. Ako se pa obiskovalec semnja vozi kak drug dan in ne v označenih tja oziroma nazaj, ima doplačati razliko med normalno in znižano vozarino za dotično vožnjo.

g Meddržavni sladkorni trg. Avstrijska Sladkorno-trgovska d. d. poroča, da je po prehodnem oslavljenju zopet prišlo na meddržavnih sladkornih trgih krepko, čvrsto razpoloženje do veljave. Za ponovno povišanje cen so bile merodajne številke kubanske žetve. Govori se o pridelku 3.500.000 ton, ko so jo prvotno cenili na 42 milijonov. V sled tega je prišlo zlasti do velikih sklepov v češkem sladkorju na Francoskem, v Švici, nordijski državi in Levanti. Tudi Poljska in Ogrska sta se udeleževali na teh kupčijah, a skromno. Kar zadene izgleda za novo kampanjo, bodo pa sedaj veljavne visoke cene najbrže zelo pospeševale sejanje pese. Predvsem računajo s tem na Nemškem, kjer bo skoraj vse prisilno gospodarstvo popolnoma ukinjeno.

g Ogrski sladkor vendar povišan. Zadnja seja ministrskega sveta je privolila prošnji sladkornih fabrikantov o povišanju. Sladkor se torej podraži za o. K 130 pri 1 kilogramu.

g Svetovni žitni trg. V Newyorku in Chicagu padajo cene od konca januarja stalno, kar povzroča pri poljedelcih vznemirjenje. Osredotočenje žitnega gospodarstva, kot je bilo izvedeno v vojnih letih, dobiva zopet pristaše. Farmerji se celo potegujejo za fik-

siranje minimalne cene. Sicer pa prospeva setev v Zedinjenih državah dobro kljub občutnemu urazu. Zadovoljiva so tudi poročila o koruzni setvi iz Argentiniije. — Na zapadno evropskih trgih je promet miren in normalen. Interesantna je vest o ruski pošiljavi, ki utegne zelo vplivati na cene, ako se bo izkazalo, da ni bila le posamezen pojav. Naš trg zavira pomanjkanje vagonov in tesnost v plačilnih sredstvih. Pšenica se drži od 4.50—4.55 Din, moka »0« pa ocarinjena po 8.50 Din za izvoz.

g Za novo snuječo se češko novčansko banko predloženo v kratkem 10 milijonov dolarjev v predpodpisovanje. To pa naj ne pomeni preudca za bodočo valutno enoto. Obrestna mera še ni določena. Praški listi poročajo, da bo novčana banka začela poslovati »prej, nego kdo slutiti«.

g Prost promet s sladkorjem na Češkem je v načrtu za ta mesec.

g Poljsko-francoska pogodba o nafli. Dodatno k poljsko-francoski pogodbi si je Francija zagotovila na Poljskem še obširne predprave v poljski trgovini in pa izkoriščanje poljskih naftnih vrelcev. Francoskim družbam bo dovoljeno, da izvažajo nafto iz Poljske neomejeno, kolikor bi s tem ne bil prekoračen kontingent, ki je potreben za domačo rabo. Izvozna pristojbina bo določena na kvečjemu 40 odstotkov razlike med tu- in inozemstvom.

g Podraženje premogovnih cen na Angleskem. Iz Nemčije prihaja vedno več naročil na angleski premog. V vseh premogovnikih Škotske in Waleisa pa so zaloge popolnoma izčrpane. Zato so se dosedanje cene povišale za 25% in enako tudi tovarni tarifi.

BORZA.

Zagreb, 6. marca. (Izv.) Devize: Dunaj 0.1285—0.1295, Berlin 0.405—0.415, Budimpešta 3.05—3.10, Bukarešt 43—45, Milan 436—440, London 426—427, Newyork ček 90—91, Pariz 542.50—547.50, Praga 268.50—269.50, Svica 1695—1710, Varšava 0.205—0.215. Valute: dolar 86—87, avstr. krona 0.128—0.129, češke 270, madžarske 3.02, lire 430—432.

Curib, 6. marca. (Izv.) Berlin 0.0236, Newyork 535, London 25.16, Pariz 32.67, Milan 25.65, Praga 15.75, Budimpešta 0.1775, Bukarešta 2.55, Beograd 5.90, Sofija 3.10, Varšava 0.0120, Dunaj 0.007475, avstrijske krona 0.0075.

DANASNJA PREDBORZA.

Zagreb, 7. marca. (Izv.) 1 dolar 92 Din, 1 funt šterl. 450 Din, 100 fr. frankov 575 Din, 100 švic. frankov 1775 Din, 100 mark 0.43 Din, 100 avstr. kron 0.14 Din, 100 č. sl. kron 290 Din, 100 lir italijanskih 475 Din, 100 ogr. kron 3.20 Din. — V Curihu velja danes naš dinar samo 5.60 in je torej padel za 30 točk.

TRBOVELJSKI PREMOC IN DRVA

ima stalno v zalogi vsako množino.
Družba Mirja, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.
Telefon 272.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Sreda, 7. marca: Othello. Izven.
Četrtek, 8. marca: Othello. Izven.
Petek, 9. marca: zaprta.

OPERA.

Sreda, 7. marca: Nižava. Red D.
Četrtek, 8. marca: Tosca. Red E.
Petek, 9. marca: Vrag in Katra. Red C.

gl P. n. gledališki abonente-uradniki se vlnudno in nujno vabijo, da poravnajo svoj 6. obrok najkasneje do 12. marca 1923.

gl Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani obvešča tem potem p. n. trgovce in obrtnike, da ne prizna nobenega računa, ki ni opremljen z naročilnim listom uprave Narodnega gledališča v Ljubljani. Zato prosi uprava p. n. trgovce in obrtnike, da sprejemajo naročila le z naročilnim listom in istega potem tudi računu prilože. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani.

Razno.

r New-York večji kot London. Najgornečnejša želja New-Yorka, da prekosi po velikosti London, ki je doslej slovel kot največje mesto sveta, je končno izpolnjena. Glasom uradne objave pri zadnjem štetju prebivalstva New-Yorka je imelo mesto 1. januarja 1920. v obsegu 20 angleških milj, računano od mestne hiše (magistrata) 7.820.676 prebivalcev, medtem ko je bilo v Londonu in okolici 19. junija 1921. naštetih samo 7.476.168 prebivalcev. New-York ima torej za lepo število 344.508 prebivalcev več kot London. Manhattan Island, prostor, kjer je zgrajen danes najsijajnejši četrt New-Yorka je odkupil 1.1676. od indijancev Peter Milmut, poglavar holandske kolonije za par gumbov in drugih drobnarij v vrednosti 25 dolarjev. Danes se cenl taisti prostor na 11.262 milijonov dolarjev.

Izdaja konzorcij »Ljudskega dnevnika«.

— Odgovorni urednik Fr. Jereb. —
Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani.

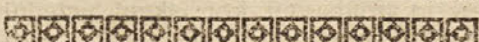
IZJAVA.

Lastnik oglasnega zavoda: J. Zorman, anončno in reklamno podjetje, Ljubljana, Gledališka ulica 2, izjavlja, da je vsak nesporazum med njim in g. Vladimirjem Slajpah-Mihajlovičem poravnati. G. Vladimir Slajpah-Mihajlovič je s početkom marca t. l. zopet zastopnik oglasnega zavoda: J. Zorman, ter poblaščen, potovati v interesu in dobrobit zavoda.

Joško Zorman.

Najboljša

krema **DIVADENT** dobi
za zobe se povsod

Iv. Jax in sin
Ljubljana, Gosposvetska c. 2

šivalni stroji
Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena 1.1867. Vezenje ponužje brezplačno. Posamezni deli koles in šivalnih strojev.
10 letna garancija!

Pisalni stroji »Adler«
Ceniki zastoj in franco.
Kolesa iz prvih tovarni Dürkopp, Styria, Waffnerad.
Začasno znižane cene.

Stenski načrt Ljubljane je izšel

v zalogi »Stenskih reklamnih načrtov trgovsko-prometnih središč in kopalšč kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev« ter se dobiva po vseh trafikah, za ceno od Din. 7.—, po pošti 8.— Din., kakor tudi v glavni zalogi: **Oglasni zaved:**

J. Zorman-ovo anončno in reklamno podjetje
Ljubljana, Gledališka ul. 2.

Razmnoževalne aparate
Opalograph v vseh velikostih
The Rex Co., Ljubljana